

Sygn. akt IX C 717/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2017 roku

Sąd Rejonowy w Słupsku Wydział IX Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Ewa Reginia-Jurkiewicz

Protokolant: Paulina Sobczak

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2017 roku w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Banku (...) S.A. we W.**

przeciwko **M. S.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej M. S. na rzecz powoda (...) Banku (...) S.A. we W. kwotę 14.848,63 zł (czternaście tysięcy osiemset czterdzieści osiem 63/100 złotych);

II. rozkłada zasądzoną w pkt I należność na 59 (pięćdziesiąt dziewięć) rat płatnych w ten sposób, że: 58 (pięćdziesiąt osiem) kolejnych rat płatnych w kwocie po 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) każda oraz 59 (pięćdziesiąt dziewięć) ostatnia rata w wysokości 348,63 zł (trzysta czterdzieści osiem 63/100 złotych), wszystkie raty płatne do 15-go dnia każdego miesiąca, poczynając od miesiąca następnego po uprawomocnieniu się orzeczenia w niniejszej sprawie, z tym zastrzeżeniem, że w razie nieterminowej zapłaty którejkolwiek z rat cała należność zasądzona w pkt I staje się natychmiast wymagalna z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności kredytu lombardowego NBP, jednak nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 14.409,31 zł (czternaście tysięcy czterysta dziewięć 31/100 złotych) od dnia 29.03.2017r. do dnia zapłaty;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 205,38 zł (dwieście pięć 38/100 złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

sygn. akt IX C 717/16

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. wniósł o zasądzenie od pozwanej M. S. kwoty 13.060,87 zł wraz z odsetkami umownymi od kwoty 12.621,55 zł w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 29.10.2015r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Na uzasadnienie powództwa powód podniósł, iż dochodzona pozwem kwota stanowi zadłużenie pozwanej wynikające z umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 26.05.2014r., z której warunków pozwana przestała się wywiązywać, co skutkowało wypowiedzeniem umowy i postawieniem całości zadłużenia w stan wymagalności.

Nakazem zapłaty z dnia 7.12.2015r. wydanym przez Referendarza sądowego Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie w elektronicznym postępowaniu upominawczym pod sygn. akt VI Nc-e 2275766/15 powództwo zostało w całości uwzględnione.

Pozwana M. S. wniosła sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, w którym wniosła o rozłożenie zadłużenia na raty w wysokości po 500 zł miesięcznie, ewentualnie o zawieszenie spłat na okres jednego roku argumentując swoją prośbę bardzo trudną sytuacją osobistą i majątkową wynikającą z faktu, iż po śmierci męża, który chorował na nowotwór drobnokomórkowy i który zmarł w czerwcu 2015r. pozwana nie jest w stanie spłacić całości zadłużenia, gdyż utrzymuje się z renty rodzinnej w wysokości 1.260 zł.

Nakaz zapłaty utracił moc w całości.

Postanowieniem z dnia 21.09.2016r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Słupsku.

Powód wniósł o oddalenie zarzutów pozwanej wskazując, iż nie wyraża zgody na sądowe rozłożenie zobowiązania na raty, albowiem pozwana mimo wyrażenia w piśmie z dnia 18.01.2016r. woli spłaty zadłużenia w ratach nie dokonała ani jednej wpłaty, wobec czego jej dotychczasowe zachowanie nie wskazuje, że rozłożenie należności na raty urzeczywistni bądź usprawni odzyskanie przez wierzyciela zasądzonej kwoty, a ponadto pozwana posiada dochody umożliwiające jej zaspokojenie elementarnych potrzeb.

Na rozprawie w dniu 14.03.2017r. pozwana nie kwestionując wysokości dochodzonego roszczenia wniosła o rozłożenie należności na raty po 250 zł miesięcznie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26.05.2014r. M. S. zawarła z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. umowę pożyczki w wysokości 15.756,78 zł, zobowiązując się do zwrotu pożyczki w ciągu 6 lat w 72 ratach w wysokości po 333,09 zł płatnych do 26 dnia każdego miesiąca począwszy od czerwca 2014r. W treści umowy bank zastrzegł prawo do naliczania odsetek karnych od zadłużenia przeterminowanego oraz ich wysokość określoną jako czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP /**bezsporne, nadto dowód:** rozkład spłaty kredytu – k. 35/.

Na poczet spłaty pożyczki M. S. dokonała w okresie od 1.07.2014r. do 22.10.2015r. wpłat w łącznej wysokości 5.354,34 zł /**bezsporne, nadto dowód:** zestawienie wpłat dokonanych na rachunek techniczny kredytu/pożyczki – k. 36/.

Pomimo wezwań i monitów M. S. nie regulowała zadłużenia. Pismem z dnia 1.09.2015r. bank wypowiedział M. S. umowę pożyczki z 30-dniowym okresem wypowiedzenia, który upłynął z dniem 18.10.2015r. /**bezsporne, nadto dowód:** wypowiedzenie umowy – k. 37, zpo – k. 38/.

Na dzień 28.10.2015r. wysokość zobowiązania M. S. wynikającego z umowy pożyczki wynosiła 13.060,87 zł, w tym: należność główna w kwocie 12.621,55 zł, odsetki za okres od dnia 26.05.2014r. do dnia 28.10.2015r. w kwocie 309,32 zł, należne koszty, opłaty i prowizje w kwocie 130 zł /**bezsporne, nadto dowód:** wyciąg z ksiąg banku – k. 34/.

Na dzień wyrokowania wysokość odsetek karnych liczonych od kwoty należności głównej za okres od 29.10.2015r. wynosiła 1.787,76 zł /**bezsporne/**.

M. S. utrzymuje się z renty rodzinnej w wysokości 910 zł netto, zamieszkuje z córką, zięciem oraz trojgiem wnucząt w domu stanowiącym niegdyś majątek wspólny M. S. i jej męża, który zmarł w wyniku choroby nowotworowej płuc w czerwcu 2015 roku. Miesięczne koszty utrzymania ponoszone przez M. S. obejmują opłaty za media w wysokości ok. 130 zł. Dodatkowo M. S. wydatkuje na leczenie kwotę 80-100 zł oraz opłaca telefon w wysokości 50 zł. Koszty wyżywienia M. S. w całości pokrywa jej córka. Przeciwno M. S. nie jest prowadzone żadne postępowanie egzekucyjne. M. S. spłaca inną pożyczkę w wysokości 300 zł miesięcznie, której termin końcowy przypada na listopad 2017 roku /**dowód:** oświadczenie pozwanej złożone na rozprawie w dniu 14.03.2017r. – k. 53,54/.

Sąd zważył:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Powód dochodzi zapłaty kwoty zadłużenia wynikającego z udzielonej pozwanej pożyczki gotówkowej.

W myśl art. 720 § 1 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W procesie cywilnym obowiązuje zasada kontrydiktoryjności wyrażona w art. 232 kpc, zgodnie z którą to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Dowodu nie wymagają fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, o ile przyznanie nie budzi wątpliwości (por. art. 229 kpc).

Ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny nie był sporny. Pozwana nie kwestionowała faktu zawarcia z powodem umowy pożyczki, skutecznego wypowiedzenia tej umowy, nie podważała też wysokości ustalonego przez powoda zadłużenia wynikającego z przedmiotowej umowy ani w zakresie należności głównej, ani w zakresie należności odsetkowych oraz innych opłat, oświadczając na rozprawie w dniu 14.03.2017r., iż zgadza się z powództwem.

Okoliczności faktyczne przytoczone przez powoda na uzasadnienie powództwa nie budziły także wątpliwości Sądu, gdyż zostały potwierdzone załączonymi do pozwu dokumentami, m.in. wyciągiem z ksiąg banku opatrzonym pieczęcią banku oraz podpisanym przez osobę upoważnioną do składania w imieniu banku oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku oraz pismem o wypowiedzeniu umowy pożyczki wraz z dowodem jego doręczenia stronie pozwanej.

Skoro pozwana zaprzestała spłaty pożyczki w ustalonych terminach i wysokości, powód był uprawniony do wypowiedzenia przedmiotowej umowy, co skutkowało postawieniem całej kwoty pożyczki w stan wymagalności i powstaniem po stronie powoda uprawnienia do żądania zwrotu całego świadczenia (vide: wyrok SN z dnia 22 marca 2001 r., V KKN 769/00, OSNC 2001, nr 11, poz. 166).

Wobec tego Sąd uwzględnił roszczenie o zapłatę w całości zasądzając na rzecz powoda od pozwanej kwotę 14.848,63 zł stanowiącą wysokość zadłużenia pozwanej na dzień wyrokowania, tj. na 28.03.2017r., o czym orzekł jak w punkcie I wyroku.

Rozstrzygając w przedmiocie wniosku pozwanej o rozłożenie należności na raty stwierdzić należy, iż w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki do orzeczenia dogodniejszego terminu i sposobu spłaty zobowiązania niż wynikający z regulacji prawa materialnego.

Zgodnie z art. 320 kpc w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie.

W doktrynie podkreśla się, że uprawnienie sądu do rozłożenia świadczenia na raty przysługuje w sytuacji, w której ze względu na stan majątkowy, rodzinny, czy zdrowotny spełnienie zasądzonego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania lub w każdym razie bardzo utrudnione i narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody (tak: Maria Jędrzejewska Najnowsze wydanie: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Część druga, Postępowanie zabezpieczające Warszawa 2009 LexisNexis (wydanie III) ss. 2308). Szczególnie uzasadniony wypadek może wynikać także z potrzeby usprawnienia i urealnienia wykonalności orzeczenia oraz uniknięcia egzekucji oraz jej dolegliwości i kosztów, a przez to zwiększenia szansy wierzyciela na uzyskanie zaspokojenia (A. Ratajczak, Prawo sędziowskie przewidziane w art. 320 k.p.c. jako podstawa orzekania w postępowaniu cywilnym (w:) A. Doczekalska (red.), Z zagadnień współczesnego prawa polskiego, Warszawa 2011, s. 381; E. Gapska, Glosa do uchwały SN z dnia 15 grudnia 2006 r., III CZP 126/06, OSP 2010, z. 4, poz. 44). Decyzja o rozłożeniu zasądzonego świadczenia na raty musi być w każdym przypadku uzasadniona przede wszystkim celem jaki przyświeca tej instytucji - ułatwieniem zobowiązanemu spłaty zasądzonego świadczenia (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z roku 2008 VI ACa 218/2008 LexPolonica nr 1949114 Rzeczpospolita (...) str. C1).

Rozważając zastosowanie art. 320 kpc, sąd musi brać pod uwagę interesy obu stron, a także skutki, jakie orzeczenie spowoduje w ich sferze prawnej i życiowej (por. wyrok SN z dnia 9 kwietnia 2015r., II CSK 409/14, LEX nr 1677131).

Nie budzi wątpliwości Sądu, iż sytuacja majątkowa pozwanej na dzień wyrokowania jest trudna, co wynika ze złożonych przez pozwaną wyjaśnień na rozprawie w dniu 14.03.2017r. Pozwana posiada skromne środki na życie, gdyż jej jedyny dochód stanowi renta rodzinna w wysokości 910 zł netto. Jednakowoż Sąd miał na uwadze, że pozwana ponosi stosunkowo niskie koszty swego utrzymania, które zamykają się kwotą ok. 300 zł, albowiem wydatki związane z zakupem żywności pokrywa w całości córka pozwanej razem z nią zamieszkująca. Z powyższego wynika, że pozwanej do dyspozycji pozostaje kwota ok. 610 zł, z której 300 zł pozwana przeznaczona na spłatę innego zobowiązania pieniężnego, którego płatność zakończy się w listopadzie 2017 roku. Wobec tego Sąd uznał, że wygospodarowanie przez pozwaną ze swego skromnego budżetu domowego kwoty rzędu 250 zł miesięcznie na zaspokojenie należności powoda jest obiektywnie możliwe. Sąd miał także na uwadze okoliczność, iż pozwana posiada majątek w postaci udziału w prawie własności zamieszkiwanej przez nią nieruchomości, wobec czego realna jest obawa, że w razie nie uwzględnienia wniosku pozwanej o rozłożenie zadłużenia na raty pozwana, wobec braku innego majątku, z którego powód mógłby się zaspokoić, utraciłaby dom służący zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych jej oraz innych członków rodziny pozwanej. Niewykluczone zatem, że rozłożenie zadłużenia na raty stanowić będzie dodatkową motywację dla pozwanej, by terminowo regulować należność względem powoda, tak by uchronić siebie i najbliższą rodzinę przed skutkami ewentualnej egzekucji. Podnoszona przez powoda okoliczność, iż pozwana nie dokonała w toku niniejszego procesu żadnej wpłaty na poczet dochodzonej należności nie przesądza o tym, że pozwana nie będzie w ogóle spłacać należności w ratach ustalonych przez sąd, należy bowiem podkreślić, iż takowa sytuacja może być podyktowana brakiem woli ugodowego zakończenia sporu ze strony powoda i związaną z tym dezorientacją pozwanej co do sposobu spłaty długu. Z drugiej zaś strony rozłożenie niniejszego zadłużenia na raty w wysokości deklarowanej przez pozwaną oznacza, że przy założeniu terminowego regulowania długu powód uzyska pełne zaspokojenie swego roszczenia w ciągu niespełna 5 lat, co przy wykonywanej przez powoda działalności zawodowej jest swego rodzaju normą (przedmiotowa umowa pożyczki zakładała spłatę zadłużenia w ciągu 6 lat) i w żaden sposób nie narusza interesów majątkowych powoda.

Reasumując, Sąd za celowe uznał rozłożenie zasądzzonego świadczenia na 59 rat płatnych w ten sposób, że 58 kolejnych rat płatnych w kwocie po 250 zł każda oraz pięćdziesiąta dziewiąta ostatnia rata w wysokości 348,63 zł, wszystkie raty płatne do 15-go dnia każdego miesiąca, poczynając od miesiąca następnego po uprawomocnieniu się orzeczenia w niniejszej sprawie, z tym zastrzeżeniem, że w razie nieterminowej zapłaty którejkolwiek z rat cała należność zasądzona w pkt I staje się natychmiast wykonalna z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności kredytu lombardowego NBP, jednak nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 14.409,31 zł od dnia 29.03.2017r. do dnia zapłaty, o czym orzekł jak w pkt II wyroku.

Wskazać przy tym należy, iż według judykatury, rozkładając zasądzone świadczenia pieniężne na raty, sąd nie może - na podstawie art. 320 kpc - odmówić przyznania wierzycielowi żądanych odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądzającego świadczenie; rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty ma jednak ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (vide: uchwała składu siedmiu sędziów SN - zasada prawna z dnia 22 września 1970 r., III PZP 11/70, OSNC 1971, nr 4, poz. 61). De lege lata nie można także wyłączyć zastrzeżenia przez sąd, że jeżeli dłużnik opóźni się z płatnością którejkolwiek raty (kilku kolejnych rat), całość świadczenia stanie się wymagalna od razu z chwilą opóźnienia.

Kierując się powyższymi wytycznymi Sąd powiększył dochodzoną należność w wysokości 13.060,87 zł o kwotę należnych powodowi odsetek karnych za okres od 29.10.2015r. do dnia wyrokowania, tj. do dnia 28.03.2017r. obliczonych od kwoty kapitału, tj. od kwoty 12.621,55 zł w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP, tj. w wysokości 10% w stosunku rocznym, których wysokość wyliczył na kwotę 1.787,76 zł, co łącznie dało sumę 14.848,63 zł, a następnie tak ustalone świadczenie rozłożył na miesięczne raty w wysokości wnioskowanej przez pozwaną na rozprawie w dniu 14.03.2017r. wynoszące 250 zł ustalając, że ostatnia 59 rata wynosi będzie 348,63 zł (58 x 250 =

14.500 zł; 14.848,63 zł – 14.500 zł = 348,63 zł), zastrzegając jednocześnie uprawnienie wierzyciela do dochodzenia całej zasądzonej należności w razie opóźnienia się przez pozwaną w płatności którejkolwiek z rat.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 kc. Zgodnie § 1 powołanego przepisu jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W przedmiotowej umowie pożyczki powód zastrzegł sobie prawo do naliczania odsetek karnych od zadłużenia przeterminowanego oraz ich wysokość określoną jako czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP, czego pozwana nie kwestionowała. Uwzględniając powyższe roszczenie odsetkowe Sąd miał na uwadze treść art. 481 § 2¹ kc przewidującego maksymalną wysokość odsetek za opóźnienie.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 108 § 1 kpc. Uwzględnienie powództwa skutkowało obciążeniem pozwanej jako strony przegrywającej spór kosztami procesu w całości. Na koszty procesu poniesione przez powoda złożyła się opłata sądowa od pozwu w wysokości 164 zł, koszty notarialnego poświadczenia odpisu pełnomocnictwa – 7,38 zł oraz opłata skarbową od dwóch dokumentów pełnomocnictw w łącznej wysokości 34 zł (2 x 17 zł).